

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/73/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012201278
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7012201278.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: M. M., bytom XXX XX G., H. C. č. XX, korešpondenčná adresa: I. X., N. X, XXX XX N., právne zastúpená advokátkou ustanovenou Centrom právnej pomoci: JUDr. Míriam Jachymová, AK Košice, Pražská 2, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o vrátenie preplatku invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 9. augusta 2013, č. k. 7Sd/78/2012-33, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 09. augusta 2013, č. k. 7Sd/78/2012-33, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach uznesením z 9. augusta 2013, č. k. 7Sd/78/2012-33, odmietol opravný prostriedok navrhovateľky proti rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX 0 z 21. júna 2012, ktorým jej bola uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený invalidný dôchodok v celkovej sume 4.023,50 Eur podľa § 236 ods. 1 písm. a) a b) Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení /ďalej len „zákon“. Navrhovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že súd musel opravný prostriedok navrhovateľky ako oneskorene podaný podľa § 250p prvá veta O.s.p. odmietnuť. Konštatoval, že napadnuté rozhodnutie odporkyne bolo navrhovateľke v zmysle ust. § 212 ods. 4 zákona o sociálnom poistení doručené dňa 09.08.2012, t. j. tretí deň od uloženia zásielky na pošte dňa 06.08.2012 (tzv. fikcia doručenia). Opravný prostriedok podala navrhovateľka osobne na krajský súd dňa 05.11.2012, teda zjavne po 30 - dňovej lehote stanovenej na podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia, ktorá uplynula už dňa 10.08.2012. Poukázal tiež na to, že navrhovateľka a ani jej právna zástupkyňa v opravnom prostriedku a ani na pojednávaní konanom dňa 09.08.2013 neuviedli žiadne skutočnosti, ktorými by vyvrátili nesplnenie podmienok pre fikciu doručenia preskúmaného rozhodnutia.

Uznesenie krajského súdu napadla včas podaným odvolaním navrhovateľka. Poukázala predovšetkým na dôvody priznania invalidného dôchodku, diagnostikovanie schizoafektívnej poruchy, depresívneho typu a straty pamäte, v dôsledku čoho navrhovateľka nie je schopná plnohodnotného života, nakoľko svoj duševný stav nevie plne ovplyvniť. V zmysle uvedeného si ani nepamätá, že jej bolo doručené akékoľvek

oznámenie o uložení zásielky od odporcu. Navrhla preto rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., taktiež, že súd neúplne zistil skutkový stav potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností a teda na základe vykonaných dôkazov dospel k neprávny skutkovým zisteniam a takisto vec nesprávne právne posúdil, keď opravný prostriedok navrhovateľky odmietol.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľa nepovažovala za opodstatnené a navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť.

Z obsahu pripojeného súdneho spisu vyplýva, že súd prvého stupňa navrhovateľku na pojednávanie riadne predvolával (č. l. 16, 28a spisu) a vyzýval na preukázanie plnej moci (č. l. 21, 24 spisu) a na pojednávaní dňa 9.8.2013 ju, jej právnu zástupkyňu aj poverenú zástupkyňu odporkyne k meritu veci vypočul, následne však podaný opravný prostriedok uznesením odmietol ako oneskorene podaný. Urobil tak procesným rozhodnutím s hmotnoprávnymi účinkami znamenajúcim neprípustnosť ďalšieho preskúmania napadnutého rozhodnutia odporkyne, ktoré za daných okolností (po výsluchoch účastníkov na pojednávaní) bolo nepochybne rozhodnutím prekvapivým, keďže predchádzajúci postup súdu takýto záver, aj s poukazom na obsah ust. § 250q ods. 1 O.s.p. (ak nedôjde k vybaveniu opravného prostriedku spôsobom uvedeným v § 250p, nariadi súd pojednávanie) nenaznačoval. Ak teda súd mal pochybnosti o dodržaní lehoty na podanie opravného prostriedku, bolo žiaduce aj z dôvodu dodržania princípu právnej istoty (ako jedného zo základných princípov právneho štátu, ktorého súčasťou je i legitímna predvídateľnosť postupu orgánu verejnej moci) navrhovateľke prítomnej na pojednávaní umožniť vyjadriť sa k takémuto záveru, vypočúť ju na okolnosti doručenia napadnutého rozhodnutia a podania opravného prostriedku proti nemu aj z hľadiska jeho včasnosti v kontexte psychickej poruchy, ktorou navrhovateľka trpí (a je diagnózou, pre ktorú jej bol priznaný dôchodok) a umožniť jej na podporu svojich tvrdení (uvádzaných v odvolaní) predložiť prípadné dôkazy.

Súd prvého stupňa síce v odôvodnení svojho rozhodnutia zaujal stanovisko k otázke doručovania rozhodnutia odporkyne (aj jeho opätovného doručovania odporkyňou) aj pasivity navrhovateľky resp. jej právnej zástupkyne na pojednávaní, v tomto štádiu konania je však následok uvedeného postupu súdu prvého stupňa predčasný a jeho zdôvodnenie nepresvedčivé.

Pokiaľ teda krajský súd v predmetnej veci bez ďalšieho odmietol opravný prostriedok navrhovateľky z dôvodu, že bola podaná oneskorene, odňal tým navrhovateľke možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1, písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 221 ods. 1, písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup, odnímajúci účastníkovi konania možnosť pred súdom konať a zakladajúci prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia, treba považovať aj odmietnutie opravného prostriedku ako oneskorene podaného v prípade, že podmienky pre takýto postup súdu neboli ešte splnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené napadnuté uznesenie krajského súdu postupom podľa § 221 ods. 1, písm. f/ v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní krajský súd odstráni vytýkaný nedostatok a po vyhodnotení relevantných skutkových okolností následne zvolí ďalší procesný postup vo veci. V novom rozhodnutí krajský súd znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.